

Протокол
від 23.05.2023 р.

**засідання круглого столу з обговорення освітньої програми «Управління
охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»**

Присутні:

Голова: Гарант ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» - проф. Посилкіна О.В..

Члени робочої групи: проф. Літвінова О.В., доц. Братішко Ю.С., доц. Деренська Я.М., доц. Гладкова О.В.

Члени групи забезпечення: проф. Коваленко С.М., проф. Ткачова О.В. доц. Баєва О.І., доц. Ткаченко О.В., доц. Зборовська Т.В., доц. Лісна А.Г., доц. Вельма С.В., доц. Коляда Т.А., доц. Глебова Н.В.

Стейкхолдери:

Роботодавці:

1. Новаковський В.В. – канд. мед. наук, медичний директор ТОВ «Фрезеніус Медікал Кер Україна (м. Черкаси)

2. Зупанець І.А. – докт. мед. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, директор науково – дослідного департаменту Центру «Ацинус» (м. Кропивницький)

3. Семеренко О.О. – начальник відділу координації діяльності Центру громадського здоров'я МОЗ України (м. Київ)

4. Просяник Л.Ф. - голова Вінницької обласної асоціації фармацевтів «Cum Deo», заслужений фармацевт України (м. Вінниця)

5. Красько М.П. – канд. мед. наук, доцент, в.о. керівника Центру первинної медичної допомоги КНП Запоріжської обласної клінічної лікарні (м. Запоріжжя).

Представники академічної і наукової спільноти:

6. Григорак М.Ю. – докт. екон. наук, доц., старший науковий співробітник Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України (м. Київ)

7. Бушуєва І.В. – докт. фарм. наук, проф., завідувачка кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології Запорізького державного медичного університету (м. Запоріжжя)

8. Зарічкова М.В. - докт. фарм. наук, проф., завідувачка кафедри управління та економіки фармації ІПКСФ НФаУ (м. Харків)

9. Котляров Є.І. – канд. екон. наук, старший науковий співробітник науково-дослідного Центру індустріальних проблем розвитку НАН України (м. Харків)

10. Герасимова О.О. – канд. фарм. наук, доц., завідувача Науково-методичною лабораторією з питань фармацевтичної освіти, заступник директора Навчально-наукового інституту прикладної фармації НФаУ (м. Харків)

11. Ткаченко Н.О., доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології Запорізького державного медичного університету (м. Запоріжжя).

Випускники ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»

12. Шкуріна Ю. - лабораторна мережа Synevo (м. Харків)

13.Зупанець М. – канд.фарм. наук, ТОВ «ФК Здоров'я»(м.Харків)

14.Нечаєв М. – канд. мед. наук, Національний Медичний Університет імені О.О.Богомольця (м. Київ)

15.Кутова Н. - Лікар-дерматолог - дитячий та дорослий, керівник проекту з розробки косметичних засобів для шкіри з дерматологічними проблемами. Laboratoire Kalon, Lannion (м. Ніцца, Франція).

Здобувачі ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»:

16.Федюніна Н. гр.22(1,6з) Упр.-01.

17.Ніколаєва А. гр.22(1,6з) Упр.-02.

18.Гороз Ю. гр.22 (1,6з) Упр.- 01.

19.Меженська В. гр.22 (1,6з) Упр.- 02.

20.Кучер В. гр.22 (1,6з) Упр.- 01.

21.Бервінова В. гр.22 (1,6з) Упр.- 01.

22.Ковальська О. гр.22 (1,6з) Упр.- 02.

23.Ткачук Б. гр.22 (1,6з) Упр.- 01.

Порядок денний :

Обговорення пропозицій з метою оновлення ОПП програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» (другого (магістерського) рівня освіти).

СЛУХАЛИ:

Проф. ПОСИЛКІНУ О.В., яка привітала учасників Круглого стола і подякувала всім, хто долучився до Громадського обговорення ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» через on-Line обговорення, або надіслав рецензію , або присутній на Круглому столі.

Проф. ГРИГОРАК М.Ю. Відмітила, що за змістовим наповненням освітня програма є актуальною, відповідає потребам ринку праці в охороні здоров'я, є певною мірою авторською. В межах ОПП передбачені 20 вибіркових освітніх компонент (дисциплін) різного спрямування, які дозволяють кожному здобувачу в залежності від профілю професійної діяльності сформувати індивідуальну траєкторію навчання. Крім того здобувачі мають можливість самостійно обирати тематику наукових досліджень, базу проходження практичної підготовки, тему самостійної роботи, тему магістерської роботи, що в повній мірі відповідає найкращій європейській практиці. Зважаючи на гостроту проблем медичної і фармацевтичної логістики в період Ковіда і військових дій доцільно більш глибоко питання висвітлювати питання логістики (особливості перевезення, зберігання, тари й упакування специфічних вантажів) в програмі підготовки фахівців в галузі охорони здоров'я та фармації.

Проф. БУШУЄВУ І.В. Зазначила, що сьогодні більшість медичних закладів перейшла на нові умови господарювання , змушені працювати в умовах жорсткої конкуренції, боротися за лояльність пацієнтів і при цьому забезпечувати належну якість медичних послуг і належний сервіс для пацієнтів. Тобто сьогодні

зрозуміло, що сучасний керівник ЗОЗ повинен мати не тільки високий рівень медичних знань, але і розбиратися у питаннях фінансів, оподаткування, інвестицій, стратегічного менеджменту, ризик менеджменту, управління якістю, управління персоналом тощо. Питання побудови належної системи управління якістю в ЗОЗ в сучасних стають пріоритетним фактором їх конкурентоспроможності. Слід зазначити, що цей аспект врахований розробниками ОПП. В межах ОПП передбачена низка дисциплін, які спрямовані на формування відповідних компетентностей: «Системи управління якістю», «Управління якістю на фармацевтичних підприємствах»; «Належні фармацевтичні практики» тощо, що є дуже актуальним. Але також було б дуже корисним висвітлювання в межах деяких освітніх компонент таких проблем, як: «Управління закладами охорони здоров'я і фармацевтичним бізнесом у ситуаціях надзвичайних станів» або «Управління закладами охорони здоров'я і фармацевтичним бізнесом в умовах війни».

Проф. ЗАРІЧКОВУ М.В.

Відмітила, що кафедра «Управління та економіки фармації» ІПКСФ НФаУ, яку вона очолює, також залучена до системи перепідготовки керівних кадрів для системи охорони здоров'я, тому кафедра також відслідковує вимоги ринку праці щодо керівників, менеджерів фармації. Сьогодні крім професійних компетентностей (Hard skills), роботодавців цікавлять і Soft Skills (м'які компетентності). Підкреслила, що у представленій їй громадське обговорення освітньої програмі «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» приділяється значна увага формуванню Soft Skills. Ці компетентності менеджерів і керівників дійсно є важливими для роботодавців системи охорони здоров'я і вони в повній мірі забезпечуються завдяки викладанню таких освітніх компонент (ОК), як «Управління персоналом і трудове право», «Соціальний менеджмент і соціальна відповідальність», «Господарське і міжнародне приватне право», «Методологія і логіка наукових досліджень» (англійською мовою), «Самоменеджмент і комунікативний менеджмент» тощо. Але, зазначила, що в сучасних надзвичайно складних умовах діяльності вітчизняних ЗОЗ і фармацевтичних організацій також потребують серйозної уваги питання щодо поглиблення психологічної компетентності менеджерів, більшість з яких змушена спілкуватися із великим колом пацієнтів та інших стейкхолдерів в умовах спочатку пандемії, потім війни. Тому для них дуже актуальними є навички щодо попередження й вирішення різних конфліктних ситуацій, а це потребує відповідних знань.

Канд. екон. наук, ст. наук. співр. КОТЛЯРОВА Є.І. Відзначив, що авторська ОП «Управління закладами охорони здоров'я» укладена у повній відповідності до стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» другого (магістерського) рівня. При цьому підкреслив, що в ОП дуже грамотно та професійно сформульовані фахові компетентності. Представлені програмні результати навчання є актуальними і забезпечують унікальність програми та її неповторність у порівнянні із аналогічними програмами в інших ЗВО України.

Зазначив позитивний досвід розробників ОП щодо регулярного проведення науково-практичних конференцій, міжкафедральних семінарів та круглих столів, що присвячені проблемам системи охорони здоров'я в цілому та окремих закладів охорони здоров'я, обговоренню сучасних вимог до підготовки конкурентоспроможних фахівців для цієї сфери. Це дає можливість проєктній групі та подалі групі забезпечення серйозно та ретельно підходити до формулювання і оновлення змісту загальних та фахових компетентностей, програмних результатів навчання та змісту та наповненості освітніх компонентів. Запропонував, зважаючи на аналіз досвіду подібних ОП в інших ЗВО, в розділі особливості ОП розширити визначення конкурентоспроможності ОП; конкретизувати визначення інтегральної компетентності і зробити її більш лаконічною.

У якості побажань порекомендував гаранту програми та проєктній групі не зупинятись на досягнутому, надалі тримати руку на пульсі і продовжувати вдосконалювати освітні компоненти відповідно до майбутніх змін, що будуть виникати в охороні здоров'я.

ПРОФ. ЗУПАНЦЯ І.А. Відмітив сучасне змістове наповнення ОПП «Управління закладами охорони здоров'я і фармацевтичним бізнесом», яка дійсно спрямована на формування дуже потрібних і актуальних на сьогодні компетентностей для керівників системи охорони здоров'я: вміти планувати фінансово-господарську діяльність ЗОЗ та їх підрозділів, формувати їх зважену фінансову політику шляхом збалансування економічних інтересів і соціальних функцій медичних закладів, здійснювати контроль за фіскально-правовими аспектами діяльності ЗОЗ, планувати та визначати потребу у ресурсах, контролювати і оцінювати ефективність їх використання тощо. Особливо підкреслив достатньо вагому правову складову ОПП, яка передбачає вивчення таких освітніх компонент, як Господарське право, Міжнародне приватне право, Трудове право. Звернув увагу на те, що при підготовці менеджерів з громадської охорони здоров'я значна увага також приділяється питанням ризик-менеджменту і це має важливе значення, оскільки сучасні медичні заклади, фармацевтичні компанії змушені працювати в умовах невизначеності, мінливості зовнішнього середовища і великих ризиків, що в значній мірі обумовлено епідемією Ковіда і війною. Рекомендував за можливістю приділити також увагу питанням оцінювання і запобігання ризиків, пов'язаних з проведенням клінічних досліджень, оскільки менеджмент клінічних досліджень - це досить перспективна сфера працевлаштування для випускників ОП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом».

СЕМЕРЕНКО О.О. Як практик і керівник системи охорони здоров'я, підкреслила край високу необхідність підготовки управлінців саме для цієї сфери. Зробила наголос на необхідності у випускників ОП «Управління закладами охорони здоров'я і фармацевтичним бізнесом» знань в сфері фінансового менеджменту ЗОЗ, фінансового планування та формування і ефективного використання фінансових ресурсів ЗОЗ в умовах їх обмеженості У якості

пропозицій щодо вдосконалення ОПП запропонувала приділити більше уваги практичним аспектам розробки фінансового плану ЗОЗ та методам планування в ЗОЗ, напрямкам залучення додаткових ресурсів у ЗОЗ тощо.

ПРОСЯНИК Л.Ф. Відмітила важливу функцію, яку виконує НФаУ - готує професійні керівні кадри для системи охорони здоров'я і вітчизняної фармації. Це стосується і започаткованої у 2019 році освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». Значна частина викладачів цієї програми є членами фармацевтичних асоціацій, в тому числі й асоціації «Кум Део». У цій дуже актуальній програмі набір освітніх компонент та ті компетентності, які завдяки ним формуються, повністю відповідають вимогам сучасного ринку праці. Членами робочої групи не одноразово робилися доповіді на семінарах, ініційованих очолюваною мною асоціацією і на цих семінарах активно обговорювались актуальні на сьогодні компетентності, які дуже потрібні керівникам фармації. Перелік представлених в освітньо-професійній програмі Софт Скілз повністю покривається завдяки дисциплінам «Паблік рилейшенз», «Самоменеджмент і комунікативний менеджмент», «Управління персоналом і трудове право», «Управління проєктами» та ін. Зазначила, що вважає програму конкурентоспроможною, важливою, і з огляду на досвід багаторічної співпраці з асоціацією «Кум Део», такою, що постійно удосконалюється та розвивається в унісон трендам розвитку вітчизняній фармації. Звернула увагу на необхідність коригування назви ОК «Основи медичної стандартизації і страхова медицина» на «Основи медичної стандартизації і медичне страхування», враховуючи термінологію Закону України «Про страхування».

Канд. мед наук КРАСЬКА М.П Зазначив, що особливістю ОП «Управління закладами охорони здоров'я і фармацевтичним бізнесом» є те, що вона передбачає поєднання фундаментальної менеджерської і економіко-правової підготовки із практичними знаннями і навичками щодо специфіки організації та управління різними сферами охорони здоров'я і фармації. І така можливість пов'язана з наявністю у більшості членів робочої групи і групи забезпечення з ОП двох (а іноді і трьох) освіт (економічної (менеджерської) та фармацевтичної, або медичної, або правової). А також тим, що педагогічний персонал, задіяний у реалізації ОП, протягом багатьох років плідно співпрацює із фармацевтичними підприємствами і ЗОЗ, провадить на їх базі наукові дослідження, які в подальшому успішно впроваджуються в практику охорони здоров'я.

Як практик, і лікар, і керівник із великим стажем роботи в системі охорони здоров'я, відмітив, що освітня програма, яка обговорюється, є необхідною для підготовки кваліфікованих менеджерів, обізнаних на специфіці управління саме системою охорони здоров'я, є оригінальною і конкурентоспроможною.

ШКУРІНУ Ю. Розповіла, що вона випускниця ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом», а за першою освітою я – Маркетолог і також випускниця НФаУ. До війни тривалий час працювала в Медичній мережі «

Синево» і займалася питаннями просування медичних послуг. Як працівника системи охорони здоров'я її в першу чергу цікавили питання стосовно особливостей економіки і організації діяльності ЗОЗ, управління ЗОЗ в нових умовах господарювання, побудови системи управління якістю медичних послуг, управління соціальними проектами, питання медичної стандартизації і медичного страхування. Зазначила, що в повній мірі отримала необхідні знання, а також набула і інших важливих для професійної діяльності компетентностей. Також відмітила належне методичне забезпечення, яке представлено по кожній дисципліні ОПП на Фармелі, що робить процес навчання зручним, цікаві форми проведення лекцій і практичних занять. Підкреслила, що незважаючи на те, що на ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» передбачена лише заочна форма навчання, здобувачі активно приймають участь у роботі студентського наукового гуртка: виступають на конференціях, проводять дослідження, по результатах яких публікують статті і тези. Всі ці навички є дуже корисними для професійної діяльності. Зазначила, що зважаючи на важливість питань щодо етичних засад, психологічних аспектів спілкування в ЗОЗ, особистого впливу менеджерів на культуру спілкування з пацієнтами, партнерами, а також роль менеджменту ЗОЗ у формуванні культури організації вважає доцільним доповнити перелік вибіркового освітніх компонентів за ОПП дисципліною «Офісний менеджмент».

Канд. фарм. наук ЗУПАНЦЯ М. В. Зазначив, що він випускник 2023 року освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» і для нього це вже третя вища освіта. Але це та освіта, яка саме була йому потрібна для професійної діяльності і якісного виконання функцій керівника середньої ланки на виробничому фармацевтичному підприємстві. Підкреслив, що здобув великий багаж знань, які кожен день допомагають ефективно вирішувати складні професійні завдання, і сьогодні вже навчає своїх підлеглих тому, що здобув, навчаючись за цією освітньою програмою.

Здобувача ФЕДЮНІНУ Н. Зазначила, що вона здобувач освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». Вказала, що освітня програма побудована таким чином, що вона є практичним кейсом, освітні компоненти, які вивчаються в межах програми, застосовуються у роботі як справжні довідники. Вони стали просто настільними електронними книжками. Всі знають, що наше законодавство стрімко змінюється і медичним закладам необхідно відповідати багатьом вимогам. Наголосила на тому, що медичний центр, в якому вона працює, розвиває проєкт оптимізації роботи, який включає й електронний документообіг і оптимізацію процесів. І в цьому сенсі особливий інтерес становлять такі освітні компоненти, як «Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками», «Бізнес планування, облік і контролінг в закладах охорони здоров'я» і звісно «Управління проєктами.» Освітній процес побудований, дуже зручно навіть коли ти не можеш бути присутнім по якимось причинам на лекції, ти можеш зайти на Фармелі і почитати не лише презентації,

а отримати всю необхідну інформацію . Знання і практичні навички, яких здобувачі набувають на ОП, є актуальними і сучасними.

Здобувача НІКОЛАЄВУ А. Зробила акцент на сучасний формат викладання ОК межах ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» . Зазначила, що в процесі навчання здобувачами активно використовується такий електронний ресурс , як Фармель, в якому викладені всі навчальні матеріали, до яких є цілодобовий доступ. Викладачі постійно знаходяться на зв'язку, оперативно відповідають на всі поставлені питання. Відмітила комплексність і практичну спрямованість завдань, на відповідну їх складність, що наближує до практичної роботи у закладах охорони здоров'я. У якості пропозиції висловила побажання доповнити перелік вибіркових ОК такою дисципліною , як “Lean – менеджмент» , оскільки ця концепція спрямована на досягнення максимальної цінності для клієнта за умов оптимізації витрат та ресурсів, що сьогодні є актуальною проблемою для будь якої компанії і закладу. Також відмітила, що доцільно збільшити кількість практичних занять за ОК, особливо за вибірковими.

Здобувача ГОРОЗ Ю. Розповіла, що вона випускниця НФаУ за спеціальністю 026» Фармація, промислова фармація», і вважає, що НФаУ – це найбільш перспективний заклад вищої освіти в Україні, тому і другу вищу освіту вирішила отримувати у НФаУ. Різноманітність освітніх програм допомагає краще освоїти свою спеціальність та здобути необхідні навички. Відмітила високий професійний рівень викладачів освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». Матеріал подається у доступній формі і викладачі завжди готові допомогти, додатково пояснити, якщо здобувач чогось не розуміє. Лекційні та практичні матеріали знаходяться у вільному доступі на Фармелі. Це простий у використанні сайт і це зручно. Я б запропонувала ще використовувати сайт Кахут, до ресурсів якого може долучитися кожний студент.

Здобувача МЕЖЕНСЬКУ В. Розповіла, що на цей час навчається одночасно на двох магістерських програмах у НФаУ – це «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом (заочна форма навчання)» та «Якість, стандартизація та сертифікація (дистанційна форма навчання)». Ці обидві програми відносяться до спеціальності 073 Менеджмент. Не дивлячись на їх спорідненість, вони мають суттєві особливості. Зазначила, що працює медичним представником. Підкреслила, що чітко зрозуміла, що від управлінських рішень в багатьом залежить кінцевий результат роботи будь-якої організації. Управлінські рішення дуже важливі як у великих компаніях, так і в маленьких. Ці знання необхідні в різних сферах охорони здоров'я. Подякувала викладачам за професійність та гарне викладання матеріалу.

УХВАЛИЛИ:

1. Поглибити підготовку майбутніх менеджерів з громадської охорони здоров'я з питань медичної і фармацевтичної логістики в умовах пандемії Covid і військових дій, висвітлювати в дисциплінах «Фармацевтична логістика» і «Управління фармацевтичними ланцюгами постачань» такі специфічні питання як особливості перевезення, зберігання, тари й упакування таких специфічних вантажів, як лікарські засоби і вироби медичні, що суттєво впливає на якість фармацевтичного і медичного забезпечення населення.

2. Передбачити при викладанні освітньої компоненти «Управління закладами охорони здоров'я» висвітлення питань щодо управління закладами охорони здоров'я і фармацевтичним бізнесом у ситуаціях надзвичайних станів або військових дій.

3. Формувати навички щодо попередження й вирішення різних конфліктних ситуацій в трудових колективах, висвітлювати ці питання в межах освітніх компонент «Управління персоналом і трудове право», «Самоменеджмент і комунікаційний менеджмент» та ін. Поглибити аспекти щодо формування психологічної компетентності менеджерів, оскільки на сьогоднішній день і персонал ЗОЗ і ФО, і пацієнти дуже потребують спеціального захисту, а також висвітлювати такі аспекти, як гендерна рівність.

4. Доповнити каталог вибіркового ОК і внести до нього дисципліни «Lean – менеджмент» і «Офісний менеджмент».

5. В дисципліні «Фінансовий і інвестиційний менеджмент» приділяти більше уваги практичним аспектам розробки фінансового плану в ЗОЗ та використанню сучасних методів планування, напрямкам залучення додаткових ресурсів ЗОЗ тощо. При викладанні освітніх компонент «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій», «Фінансовий і інвестиційний менеджмент», «Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками» приділяти належну увагу формуванню у здобувачів аналітичних навичок, щодо оволодіння сучасним інструментарієм економічного і фінансового аналізу, складання і контролю за виконанням фінансових планів.

6. Змінити назву вибіркової ОК «Основи медичної стандартизації і страхова медицина», враховуючи термінологію Закону України «Про страхування». Запропонувати нову назву ОК - «Основи медичної стандартизації і медичне страхування».

7. Для підвищення ефективності самостійної роботи здобувачів, організації і проведення ділових ігор, вікторин, за можливістю, крім платформи Moodle передбачити використання і навчальної платформ Kahoot.

8. Звернутися до навчальної частини університету з прохання розглянути можливість збільшення кількості практичних занять за освітніми компонентами, особливо за вибілковими.

9. Поширювати практику запрошення роботодавців, практиків до читання лекцій, проведення практичних занять, керівництва і рецензування кваліфікаційних робіт, підготовки методичних видань, участі у науково-практичних заходах НФаУ і кафедри управління та забезпечення якості у фармації.

10. Для посилення наукової складової у підготовці здобувачів вищої освіти ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» необхідно продовжити роботу щодо активного їх залучення до участі у СНТ кафедри, активу СНТ НФаУ, участі в конференціях, науково-практичних семінарах, вебінарах, конкурсах наукових робіт тощо.

Результати голосування:

«За» - 37 осіб;

«Проти» - 0 осіб;

«Утримався» - 0 осіб.

Гарант освітньої програми
«Управління охороною здоров'я
та фармацевтичним бізнесом»,

докт. фарм. наук, проф.



Ольга ПОСИЛКІНА

Секретар кафедри управління,
та забезпечення якості у фармації, доц.



Анастасія ЛІСНА